EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 21.9.2010
COM(2010) 499 konč.

POROČILO KOMISIJE SVETU

Letno poročilo o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 866/2004 z dne 29. aprila 2004 in razmerah, ki izvirajo iz njene uporabe

SEC(2010) 1094

UVOD

Uredba Sveta (ES) št. 866/2004 o režimu na podlagi člena 2 Protokola št. 10 k Aktu o pristopu[1] (v nadaljevanju besedila: Uredba o zeleni črti) je začela veljati 1. maja 2004. V njej so določeni pogoji, pod katerimi se določbe zakonodaje EU uporabljajo za prehod oseb, blaga in storitev prek zelene črte med tistimi območji Republike Ciper, ki niso pod dejanskim nadzorom vlade Republike Ciper, in tistimi, ki so. Za zagotovitev učinkovitosti teh pravil se je področje njihove uporabe razširilo na mejo med zgoraj navedenimi območji in območjem vzhodne suverene cone Združenega kraljestva[2].

To poročilo zajema obdobje od 1. maja 2009 do 30. aprila 2010, naslednje poročilo pa bo zajemalo obdobje od 1. maja do 31. decembra 2010, da bo obdobje poročanja usklajeno s koledarskim letom (med drugim za uporabo letnih statističnih podatkov). Komisija med obdobjem poročanja ni predlagala nobenih sprememb Uredbe in ni sprejela nobenih novih sklepov o izvedbenih ukrepih.

Kar zadeva izvajanje Uredbe, ohranja Komisija konstruktiven dialog na delovni ravni z zadevnimi organi Republike Ciper in upravo suverenih con.

1. PREHOD OSEB

1.1. Prečkanje na uradnih mejnih prehodih

V Uredbi je določen trden pravni okvir za prosti pretok ciprskih državljanov, drugih državljanov EU in državljanov tretjih držav, ki prečkajo zeleno črto na uradnih mejnih prehodih. V primerjavi s prejšnjim letom jo je prečkalo malo manjše število ciprskih Grkov in ciprskih Turkov. Glede na podatke republike Ciper je v obdobju poročanja z območij pod vladnim nadzorom na severni del Cipra vstopilo 670 910 ciprskih Grkov (prejšnje leto: 730 310) s 175 671 vozili (prejšnje leto: 193 909), s severnega dela Cipra na območja pod vladnim nadzorom pa 1 185 073 ciprskih Turkov (prejšnje leto: 1 287 126) s 424 537 vozili (prejšnje leto: 451 334)[3]. Število državljanov EU, ki niso ciprske narodnosti, in državljanov tretjih držav, ki so prečkali zeleno črto, pa se je vseeno povečalo za 66 %. V skladu s podatki policije Republike Ciper (v nadaljevanju besedila: CYPOL) je med obdobjem poročanja zeleno črto prečkalo 1 228 880 državljanov EU, ki niso ciprske narodnosti, in državljanov tretjih držav (prejšnje leto: 739 097). Mejni prehod za pešce na ulici Ledra, ki se je odprl aprila 2008, je prečkalo 72 % teh oseb (889 081). Velika večina oseb, ki niso ciprske narodnosti (v glavnem turisti), je v tem obdobju prečkala mejni prehod za pešce na ulici Ledra.

Ti podatki so na splošno v skladu s podatki, ki jih je zbrala skupnost ciprskih Turkov, po katerih je z območij pod vladnim nadzorom na severni del Cipra vstopilo 630 116 ciprskih Grkov z 202 352 vozili, s severnega dela Cipra na območja pod vladnim nadzorom pa 1 489 466 ciprskih Turkov s 564 791 vozili.

---

1 UL L 161, 30.4.2004, str. 128. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 587/2008 (UL L 163, 24.6.2008, str. 1) – znana kot Uredba o zeleni črti.

2 Glej tretjo uvodno izjavo v Uredbi o zeleni črti.

3 Organi Republike Ciper ne vodijo evidence o vračanju ciprskih Grkov na območja pod vladnim nadzorom ali o vračanju ciprskih Turkov na severni del Cipra (glej Prilogo VII).

Toda med zgoraj navedene podatke CYPOL-a niso zajeti podatki o osebah in vozilih, ki so s severnega dela Cipra na območje suverenih con vstopili prek mejnih prehodov *Pergamos* in *Strovilia*[4]. Uprava suverenih con podrobnih statističnih podatkov o teh dveh mejnih prehodih ne hrani. Po ocenah uprave suverenih con, ki temeljijo na podatkih ciprskih Turkov, naj bi na severni del Cipra vstopilo 97 395 ciprskih Grkov, 556 382 ciprskih Turkov pa na območje suverene cone. Nobenih podatkov ni o tem, ali so ti ciprski Turki z območja suverene cone potovali naprej na območja pod vladnim nadzorom.

Število uslužbencev CYPOL-a, ki delajo neposredno na mejnih prehodih, se je s 67 v letu 2008 zmanjšalo na 63 v letu 2009 in 59 v letu 2010. Kar zadeva dnevno prečkanje meje, večjih incidentov ni bilo.

1.2. Nezakonite migracije prek zelene črte in azil

Po podatkih CYPOL-a se je od maja 2009 do aprila 2010 nezakonita migracija prek zelene črte s severnega dela Cipra na območja pod vladnim nadzorom zmanjšala za 54 %. Na območjih pod vladnim nadzorom je bilo prijetih 2 546 nezakonitih priseljencev (brez tistih, ki jim na mejnih prehodih ni bilo dovoljeno prečkati zelene črte), v prejšnjem obdobju pa je bilo nezakonitih priseljencev 5 560. Na območja pod vladnim nadzorom je neposredno vstopilo 11 oseb, 16 oseb pa je vstopilo prek območja vzhodne suverene cone, tako je skupno število prijetih nezakonitih priseljencev 2 573. CYPOL je kot verjeten razlog navedel manjše možnosti zaposlovanja zaradi upočasnitve gospodarske rasti na Cipru. Prijeti nezakoniti priseljenci so bili večinoma državljani Sirije, Irana, Gruzije, Pakistana, Bangladeša, Republike Moldavije[5] ter Zasedenega palestinskega ozemlja (Priloga VIII). Nezakoniti priseljenci so ponavadi prijeti med kontrolami vzdolž zelene črte in na letališčih, ko skušajo zapustiti Ciper. Istovetnost državljanov tretjih držav, ki prosijo za mednarodno zaščito, se praviloma ugotavlja na policijskih postajah, ko zaprosijo za azil.

Ocena CYPOL-a glede vstopne poti nezakonitih priseljencev na območja pod vladnim nadzorom je izvedena na podlagi istih meril kot prejšnja leta, v glavnem s pomočjo dokumentov (vizumi, vstopni/izstopni žigi Turčije v potnih listih ali „vizumi“ ali „dovoljenje za prebivanje“ „Turške republike Severni Ciper“), izjav, ki jih podajo priseljenci, pa tudi dokazov, kot so časopisi ciprskih Turkov ali turški bankovci.

V Republiki Ciper je za azil zaprosilo 1 311 oseb. Zaradi novih azilnih postopkov se je proces s šestih skrajšal na tri mesece. Toda status begunca ni bil priznan nobeni osebi, ki je na območja pod vladnim nadzorom vstopila v obdobju poročanja[6].

Večina nezakonitih priseljencev prispe na območja pod vladnim nadzorom prek Turčije in severnega dela Cipra (štirje letalski prevozniki z 11 letališč v Turčiji; trajekti iz štirih pristanišč v Turčiji v Kyrenio in Famagusto). CYPOL je poročal tudi o primerih priseljencev, ki v Republiko Ciper prihajajo na ribiških in hitrih motornih čolnih (ter ki so tihotapcem ljudi verjetno plačali do 2 000 EUR).

Po podatkih skupnosti ciprskih Turkov je bilo 72 nezakonitih sirskih priseljencev prijetih na severnem delu Cipra. Na uradnih mejnih prehodih 2 sirskima državljanoma ni bilo dovoljeno

---

4 V Uredbi o zeleni črti niso določene obveznosti poročanja za ta promet.

5 V nadaljevanju besedila: Moldavija.

6 Več osebam, ki so na območja pod vladnim nadzorom vstopile med prejšnjim obdobjem poročanja, je bil status begunca dodeljen v tem obdobju poročanja.

vstopiti prek zelene črte na severni del Cipra. Med obdobjem poročanja je bilo s severnega dela Cipra „pregnanih“ 619 oseb[7].

Trajektna povezava med Latakio (Sirija) in Famagusto je bila neredna, in sicer 16-krat med 15. aprilom in 4. oktobrom 2009. V tem obdobju je približno 1 600 oseb (od tega 75 % sirskih državljanov) uporabilo to povezavo za prihod na severni del Cipra ter se s tem izognilo tranzitu prek Turčije. Organi Republike Ciper sumijo, so se za to pot odločili številni nezakoniti priseljenci. Trajektna povezava je začela znova delovati junija 2010. Organi še naprej pozivajo sirsko vlado, naj ukine to trajektno povezavo, ker je vlada Republike Ciper delovanje pristanišča v Famagusti razglasila za nezakonito.

Čeprav točnih podatkov o številu oseb, ki so bile z mejnih prehodov poslane nazaj, ni na razpolago, CYPOL ocenjuje, da jih je bilo v obdobju poročanja 2 000.

Med Republiko Ciper in skupnostjo ciprskih Turkov ni nobenega neposrednega sodelovanja na področju policije in priseljevanja. Toda obe strani se srečujeta v okviru skupnega tehničnega odbora za kriminal in kazenske zadeve, ki deluje pod okriljem ZN, ter ima sedež v varovalnem pasu na letališču v Nikoziji. To je mehanizem za izmenjavo informacij in skupne pobude na področju kriminala in kazenskih zadev. V obdobju poročanja so skupno obravnavali eno zadevo.

CYPOL je sodelovanje z drugimi ustreznimi vladnimi oddelki in upravo suverenih con označil kot zelo dobro. Med skupnimi „delovnimi inšpekcijami“ z ministrstvom za delo in socialno zavarovanje je bilo odkritih 316 primerov nezakonitega zaposlovanja.

Oddelek za tujce in priseljevanje CYPOL-a ima 315 zaposlenih, ki imajo na razpolago 36 vozil. Poleg tega sta na razpolago dva polno operativna helikopterja za nadzorne prelete. Na mejnih prehodih so na razpolago tudi detektorji z ultravijoličnimi žarki ter povezave z osrednjimi vladnimi zbirkami podatkov (npr. osebe s „črne liste“, register prebivalstva, registrske številke motornih vozil itd.) in povezave z intranetnim sistemom CYPOL-a in spletom.

Izvajanje kontrole vzdolž zelene črte zajema redne dnevne in nočne zračne in kopenske patrulje. Kopenske patrulje (z vozili in peš) izvajajo policisti z lokalnih policijskih postaj, pristojnih na območjih blizu zelene črte[8]. Poleg tega vzdolž zelene črte vsak dan patruljirajo policisti CYPOL-a iz oddelka za tujce in priseljevanje ter divizijskih brigad. Poseben oddelek ciprske s policijske enote iz Larnake je stalno prisoten na spornem območju Pergamos–Pyla (glej spodaj v razdelek Območje Vzhodne suverene cone). V obdobju poročanja je letalska enota CYPOL-a izvedla približno 115 ur helikopterskih patruljnih letov vzdolž zelene črte. Policijska uprava CYPOL-a usklajuje tako kopne kot zračne patrulje.

Ker se zelena črta ne šteje za zunanjo mejo, nabava opreme ni upravičena do finančnih sredstev iz Sklada za zunanje meje[9]. Osebje CYPOL-a pa vseeno sodeluje na vseh programih usposabljanja v okviru FRONTEX-a[10], npr. o odkrivanju ponarejenih osebnih dokumentov.

---

7 V Turčijo: 351, Sirijo:104, Moldavijo: 57, Iran: 12, Nigerijo: 10.

8 Lokalne policijske postaje v 24-urnem obdobju porabijo približno 120 delovnih ur za kopensko patruljiranje vzdolž „zelene črte“.

9 Odločba št. 574/2007/ES Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Sklada za zunanje meje za obdobje 2007–2013 v okviru splošnega programa Solidarnost in upravljanje migracijskih tokov, UL L 144, 6.6.2007, str. 22.

Območje Vzhodne suverene cone

Na splošno se je nezakonito priseljevanje prek območja Vzhodne suverene cone v obdobju poročanja zmanjšalo. Uslužbenci na območju suverene cone opisujejo, da je sodelovanje med Republiko Ciper ter carino in uradom za priseljevanje suverenih con odlično. V obdobju poročanja črte ni bil dovoljeno prečkati 1 174 osebam, ki so bile večinoma državljani Turčije. Drugi tujci so bili turisti iz ZDA, Avstralije, Irana, Rusije, Izraela, Belorusije in Srbije, ki so vstopili prek letališča Tymbou/Ercan na severnem delu Cipra ter niso poznali zahtev za vstop Republike Ciper[11].

Na območju Vzhodne suverene cone je bilo prijetih skupaj 17 nezakonitih priseljencev, od tega jih je šest zakonito vstopilo na območja pod vladnim nadzorom, a so tam ostali tudi po preteku vizumov[12]. Preostalih 11 je na otok vstopilo prek severnega dela Cipra in je zeleno črto prečkalo nezakonito[13]. Štirje izmed njih so na Ciper vstopili prek severnega dela, prek letališča Tymbou/Ercan.

Za boj proti nezakonitemu priseljevanju je policija suverenih con zunaj mejnih prehodov izvajala občasne patrulje na osnovi analize tveganja in na podlagi obveščevalnih podatkov. Te patrulje so se dopolnjevale s patruljami carine suverenih con in z uporabo vojaških sredstev. Pri carini suverenih con je trenutno zaposlenih približno 40 operativnih sodelavcev, ki 365 dni na leto opravljajo 24-urni 7-dnevni delovnik v izmenah, da pokrivajo dva priznana mejna prehoda Pergamos in Strovilia.

Med 1. majem 2009 in 31. marcem 2010 je bilo opravljenih 385 patrulj vzdolž območja med suvereno cono in zeleno črto. Patrulje se običajno izvajajo večkrat na dan. Carina suverenih con ima termovizijsko opremo (kamere, naprave za snemanje, prikrita vozila), s katero se zazna premike čez zeleno črto. Ta oprema se redno uporablja na različnih bolj izpostavljenih območjih, na katerih je verjetnost poskusov prehodov visoka. Na razpolago je tudi oprema za odkrivanje sledi mamil in eksplozivnih sredstev. Poleg tega na mejnih prehodih uporabljajo še pse za odkrivanje mamil. Na mejnih kontrolnih točkah so v rabi tudi čitalci potnih listov z ultravijolično svetlobo.

Zlasti težko je nadzirati več neuradnih „mejnih prehodov“ v vasi *Pergamos* ali v njeni okolici (vas leži delno v suvereni coni in delno v severnem delu Cipra), ki jih še vedno uporabljajo tamkajšnji prebivalci in kmetje. Kot je bilo že navedeno v prejšnjih poročilih o zeleni črti, ti neuradni „mejni prehodi“ še vedno vzbujajo skrbi. Suverena cona mora to zadevo nujno obravnavati v skladu z zahtevami iz člena 5(2) Protokola št. 3 k Aktu o pristopu iz leta 2003[14].

2. PREHOD BLAGA

2.1. Vrednost trgovine

V skladu s členom 8 Uredbe Komisije (ES) št. 1480/2004[15] so gospodarska zbornica skupnosti ciprskih Turkov ter organi Republike Ciper mesečno poročali o vrsti, količini in

---

10 Evropska agencija za upravljanje in operativno sodelovanje na zunanjih mejah.
11 Turčija: 958, ZDA: 38, Avstralija: 31, Iran: 27, Rusija: 14, Izrael: 12, Belorusija: 12, Srbija: 10.
12 Egipt: 2, Sirija:1, Nepal: 2, Kitajska: 1.
13 Palestina: 4, Sirija: 2, Irak: 3, Egipt: 1, Indija: 1.
14 UL L 236, 23.9.2003, str. 940.
15 Uredba Komisije (ES) št. 1480/2004 z dne 10. avgusta 2004, UL L 272, 20.8.2004, str. 3.

vrednosti blaga, za katero so bili izdani spremni dokumenti. V obe poročili je vključeno blago, ki je na območja pod vladnim nadzorom prišlo prek mejnih prehodov *Pergamos* in *Strovilia*, ki sta v pristojnosti uprave suverenih con.

Po podatkih gospodarske zbornice skupnosti ciprskih Turkov je skupna vrednost blaga, za katerega so bili v obdobju poročanja izdani spremni dokumenti, znašala 6 267 082 EUR, medtem ko je vrednost blaga, s katerim se je dejansko trgovalo, znašala 5 579 720 EUR[16].

Glede na poročila organov Republike Ciper se je skupna vrednost blaga, ki je dejansko prečkalo zeleno črto, zmanjšala za 16,8 % (878 702 EUR) in je znašala 5 232 328 EUR[17], v glavnem zaradi precejšnega upada trgovine s krompirjem, v predhodnem obdobju poročanja pa je znašala 6 111 030 EUR. V prejšnjih obdobjih poročanja od leta 2007 je bil krompir največji posamezni pridelek v trgovini prek zelene črte (do 30 % celotne trgovine). Vendar je zaradi slabih vremenskih razmer in nerazpoložljivosti certificiranega semenskega krompirja za drugi izkop to število padlo na 14 % v tem obdobju poročanja.

Maja in junija 2009 je bil obseg trgovine najvišji (726 836 EUR in 891 830 EUR), pri čemer je bil v teh dveh mesecih semenski krompir za prvi izkop najpomembnejši tržni proizvod, tj. 40 % oziroma 47 % obsega trgovine na mesečni ravni. Obseg trgovine se je avgusta močno zmanjšal, in sicer na 342 033 EUR, do aprila 2010 pa je nihal med 240 000 EUR in 480 000 EUR.

Čeprav Uredba o zeleni črti tega ne zajema, se lahko omeni, da se je trgovina iz območij pod vladnim nadzorom v severni del Cipra po podatkih ciprske gospodarske in industrijske zbornice v obdobju poročanja zmanjšala na 708 196 EUR (z 1 095 060 EUR). Trgovina iz območij pod vladnim nadzorom v severni del Cipra tako pomeni 13,5 % trgovine v obratni smeri (17,9 % v prejšnjem obdobju poročanja). Vendar se ocenjuje, da so leta 2009 ciprski Turki kupili blago v vrednosti 43 milijonov EUR v trgovini na debelo in drobno na območjih pod vladnim nadzorom, na severni del Cipra pa so ga prinesli kot del osebne prtljage. Isti znesek so v trgovini na debelo in drobno potrošili ciprski Grki na severnem delu Cipra[18].

Skupnost ciprskih Turkov še naprej uporablja trgovinski režim, ki načeloma „odseva“ omejitve Uredbe o zeleni črti. Toda ta režim se ne izvaja zmeraj dosledno, kar otežuje oblikovanje trajnostnih trgovinskih odnosov. Skupnost ciprskih Turkov kot glavni razlog javno navaja zaščito lokalnih podjetij. Ciprski trgovci grške narodnosti večkrat niso smeli prinesti proizvodov na severni del Cipra prek zelene črte. Komisiji je o njihovih ugovorih proti takemu ravnanju poročala ciprska gospodarska in industrijska zbornica.

2.2. Vrste blaga

Izdelki iz kamna, kot so marmor, opeka in kamen, ter zelenjava, sveže ribe in gradbeni materiali so bili blago, s katerim se je od maja 2009 do aprila 2010 najbolj trgovalo[19]. Trgovina s svežimi ribami, ki je bila uvedena šele med prejšnjim obdobjem poročanja, je narasla za skoraj 150 % s 307 000 EUR na 760 000 EUR.

Trgovina znotraj otoka je pomenila 97 % obsega trgovine prek zelene črte. Od decembra 2009 so bile Združenemu kraljestvu prodane odpadne kovine (baker, aluminij, jeklo) v vrednosti

---

16 Glej priloge I, II in III tega poročila.

17 0,09 % skupnega uvoza Republike Ciper (5,654 mio. EUR v letu 2009, vir: ciprski statistični urad).

18 Vir: Projekt za gospodarsko soodvisnost – Gospodarski konzorcij za mir, Nikozija.

19 Glej prilogi IV in V tega poročila.

41 206 EUR, Indiji pa odpadno jeklo v tržni vrednosti 86 470 EUR. Zaradi teh transakcij je bilo treba v prodajo vključiti družbo s sedežem na območjih pod vladnim nadzorom, da so se opravile transakcije znotraj EU in izvozne formalnosti v tretjo državo. Gospodarska zbornica skupnosti ciprskih Turkov je poročala, da je bilo treba v primeru transakcij znotraj EU dvakrat plačati DDV, in sicer na območjih pod vladnim nadzorom ter v državi članici, v katero je bilo blago končno namenjeno. Komisija to zadevo trenutno proučuje.

2.3. Nepravilnosti

V obdobju poročanja so organi Republike Ciper zabeležili 24 primerov nepravilnosti s skupno tržno vrednostjo 34 110 EUR, kar pomeni manj kot 1 % skupne vrednosti trgovine prek zelene črte. Zadevnega blaga ni bilo dovoljeno prenesti prek zelene črte. V treh primerih so bile sveže ribe zasežene in uničene, saj pošiljke niso ustrezale standardom varnosti hrane in niso bile primerne za prehrano ljudi. V enem izmed teh primerov se je štelo, da vozilo in škatle niso skladne s predpisi EU v zvezi s pakiranjem (v s tem povezani skupni tržni vrednosti 2 016 EUR). Na splošno se neustrezne pošiljke z živalskimi proizvodi, kot so ribe, v skladu s postopki EU vrnejo na oddelke za veterino države izvora. Ker na severnem delu Cipra ni priznanega nobenega takega oddelka, so bile zadevne ribe zasežene in uničene na mejni kontrolni točki. V prihodnje bi bilo treba preudariti vprašanje vračanja takih neustreznih pošiljk na gospodarsko zbornico skupnosti ciprskih Turkov.

V šestih primerih prevoza odpadnega materiala prevoznik ni dobil dovoljenj za ravnanje z odpadki pristojnega oddelka za varstvo okolja Republike Ciper. Pri šestih primerih prevoza kamenja in stekla ni bilo potrebne dokumentacije, v osmih primerih pa gradbeni materiali niso bili označeni v skladu z zahtevami oznake CE.

V zgoraj navedenih primerih gradbenih materialov je gospodarska zbornica skupnosti ciprskih Turkov navedla nedoslednosti pri obdelavi delnih pošiljk. Ugotovljeno je bilo, da so bile delne pošiljke gradbenih materialov zavrnjene zaradi manjkajoče oznake CE, druge delne pošiljke iz iste serije pa so lahko prečkale mejo.

2.4. Obstoječe ovire in težave pri pretoku blaga

Težave pri trgovini prek zelene črte še vedno obstajajo. Organi Republike Ciper menijo, da je vprašanje vozniških dovoljenj poklicnih voznikov in potrdil o tehničnem pregledu iz prejšnjega poročila rešeno. Organi Republike Ciper zahtevajo, da je treba vozniška dovoljenja poklicnih voznikov in potrdila o tehničnem pregledu tovornjakov pridobiti brezplačno na območjih pod vladnim nadzorom, toda gospodarska zbornica skupnosti ciprskih Turkov meni, da je ta zahteva neutemeljena, ter navaja, da je v letih 2009 in 2010 le 48 voznikov tovornjakov, ki so po narodnosti ciprski Turki, izmed več kot 3 000 zaprosilo za opravljanje vozniškega izpita, opravilo pa ga je 39 voznikov. Nobene vloge pa ni bilo vložene za potrdila o tehničnem pregledu. Zato se gospodarska vozila ciprskih Turkov ter zlasti tovornjaki in avtobusi nad 7,5 tone še vedno ne morejo prosto gibati po otoku. Organi Republike Ciper priznavajo le dokumente za osebna vozila. To povzroča gospodarske izgube prevoznim podjetjem ciprskih Turkov, saj morajo za prevoze nad 7,5 tonami v glavnem uporabljati tovornjake, registrirane na območjih pod vladnim nadzorom, ki se lahko (z avtomobilskim zavarovanjem skupnosti ciprskih Turkov) prosto gibajo tudi po severnem delu. Če bi se tovornjakom in avtobusom ciprskih Turkov olajšal dostop na območja pod vladnim nadzorom, bi to prispevalo k bolj uravnoteženemu gospodarskemu razvoju prometnega sektorja na severnem delu Cipra.

Tudi glede druge trgovine ni mogoče poročati o napredku. Trgovci iz skupnosti ciprskih Turkov so kot v prejšnjih letih še naprej poročali o težavah pri oskrbovanju trgovin z zalogami ter oglaševanju svojih proizvodov in storitev v tisku na območjih pod vladnim nadzorom. Te težave kažejo, da je med ciprskimi Grki precej razširjen odpor do kupovanja izdelkov blagovnih znamk ciprskih Turkov ter kot tak pomeni psihološko oviro pri trgovini[20]. Tihotapljenje blaga prek zelene črte se je zmanjšalo, a je še vedno zelo razširjeno, kar se pojasnjuje z geografskimi značilnostmi črte, ki je vzdolž celotne dolžine primerna za nezakonite dejavnosti. Kontrola se izvaja na območjih blizu zelene črte, da se rešujejo v glavnem sezonske težave, kot je prevoz divjačine / prosto živečih ptic ali pirotehničnih sredstev (tudi prek območja Vzhodne suverene cone) na območja pod vladnim nadzorom. Med drugimi zaseženimi predmeti so cigarete, alkohol, komercialne količine svežih rib in polžev ter ponarejeni tekstilni izdelki. Vendar se je po navedbah organov Republike Ciper obseg tihotapljenja zmanjšal zaradi manjše razlike v cenah. Patrulje ciprske policije in policije Vzhodne suverene cone imajo dvojno vlogo, in sicer boj proti tihotapljenju in nadzor nezakonitega priseljevanja. Leta 2008 je bilo okrajnim sodiščem predloženih 12 kazenskih zadev v zvezi s tihotapljenjem, leta 2009 11, leta 2010 (do marca) pa 7. Večino blaga so odkrili na uradnih mejnih prehodih: Pyla, območje suverene cone, varovalni pas blizu Zodie in Potamie.

Uprava suverenih con spremlja in beleži količine gradbenih materialov, rib, cigaret itd. v okviru tradicionalne dostave blaga skupnosti ciprskih Turkov v vasi Pyla, ki se nahaja v varovalnem pasu (člen 4(10) Uredbe o zeleni črti). Sosednjo vas Pergamos, v kateri živijo ciprski Turki, deli zelena črta, in tisti ciprski Turki, ki živijo na strani območja suverene cone, zahtevajo glede „pretoka blaga“ prek črte enako obravnavanje kot prebivalci Pyle, toda po Uredbi o zeleni črti, ki se nanaša le na Plyo, to ni dovoljeno.

2.5. Spodbujanje trgovine

Komisija skuša še naprej poiskati načine za spodbujanje trgovine prek zelene črte. Lahko bi se predvidel sklep Komisije o odpravi prepovedi iz Uredbe o zeleni črti, da se omogoči trgovanje z dodatnimi novimi kmetijskimi proizvodi z glavnim poudarkom na mlečnih proizvodih (mleko in sir, jogurt, sirotka), če bodo rezultati misije neodvisnih strokovnjakov, ki preverjajo, ali lahko mlečni proizvodi ustrezajo zahtevam EU, pozitivni. Drugi proizvodi, za katere je gospodarska zbornica skupnosti ciprskih Turkov pokazala zanimanje, so ribe iz ribogojnic in polži.

Komisija tudi proučuje možnost spremembe izvedbenih pravil[21] Uredbe o zeleni črti z odpravo obveznosti, po kateri je treba krompir pridelati neposredno iz semenskega krompirja. To bi omogočilo, da bi trgovina s krompirjem iz drugega izkopa, ki se proizvaja pod nadzorom neodvisnih fitosanitarnih strokovnjakov, ki jih je imenovala Komisija, prejela ustrezna zagotovila glede porekla in zdravstvenega stanja tega drugega izkopa.

Kakor je navedeno v točki 2.3, ni bil dovoljen prevoz nekaterih pošiljk gradbenega materiala čez črto zaradi manjkajočih oznak CE. Številni trgovci skupnosti ciprskih Turkov niso poznali novega (iz decembra 2009) postopka Republike Ciper v zvezi s pridobivanjem oznake CE za svoje proizvode. Komisija je za predstavnike gospodarske zbornice skupnosti ciprskih Turkov organizirala študijsko potovanje v Bruselj, da so dobili več informacij o zahtevah za oznako

---

[20] Glej Hatay, Mullen, Kalimeri, „Intra-island trade in Cyprus – Obstacles, oppositions and psychological barriers“, Prio Cyprus Centre 2008.

[21] Člen 3(1) Uredbe Komisije (ES) 1480/2004 z dne 10. avgusta 2004.

CE, ter seminar o programu TAIEX[22] v Nikoziji, da je trgovcem skupnosti ciprskih Turkov zagotovila podrobnejše informacije o oznaki CE. Kar zadeva jezikovne zahteve za spremno dokumentacijo, se je ciprski organ za nadzor trga strinjal, da bo sprejemal dokumentacijo v angleščini ali angleške prevode turških originalov.

Pod okriljem projekta EDGE, ki ga financira Ameriška agencija za mednarodni razvoj, je načrtovanih več ukrepov za lažje trgovanje prek zelene črte. Ti zajemajo arbitražni center, ki vključuje obe skupnosti, dogodke za spodbujanje podjetništva in podrobno analizo trgovine za odkrivanje nadaljnjega trgovinskega potenciala.

3. SKLEPI

Nadzor zelene črte na uradnih mejnih prehodih je zadovoljiv. V obdobju poročanja se je število prijetih nezakonitih priseljencev v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšalo za več kot 50 %, toda nezakonit prehod meje s strani državljanov tretjih držav še vedno vzbuja skrbi. Po ocenah Komisije bi bila dodatna okrepitev nadzora zelene črte med mejnimi prehodi, ki ga izvajata Republika Ciper in uprava suverenih con, velika pomoč pri reševanju problema nezakonitih migracij. Vendar se Republika Ciper še vedno trudi, da ne bi bili sprejeti kakršni koli ukrepi, ki bi lahko zeleni črti dali podobo zunanje meje.

Neuradni mejni prehodi na območje suverene cone še vedno vzbujajo skrbi. To zadevo mora suverena cona nujno obravnavati.

V tem obdobju poročanja se je vrednost trgovine prek zelene črte prvič od začetka veljavnosti Uredbe o zeleni črti leta 2004 zmanjšala (za 17 % in je znašala 5 232 328 EUR v primerjavi s 6 111 030 EUR v prejšnjem obdobju poročanja). Glavni razlog za to zmanjšanje je upad trgovine s krompirjem. Razen trgovine s krompirjem (ki znaša približno 700 000 EUR) je bila trgovina prek zelene črte stabilna. Največ se je trgovalo z naslednjimi proizvodi : izdelki iz kamna, zelenjavo, svežimi ribami in gradbenim materialom. Celotni obseg trgovine prek zelene črte je še vedno omejen, delno zaradi omejenega področja uporabe Uredbe o zeleni črti.

Težave pri trgovini še vedno obstajajo. Gospodarska vozila ciprskih Turkov, zlasti tovornjaki nad 7,5 tone in avtobusi, se ne morejo prosto gibati po otoku. Glede drugih netarifnih ovir pri trgovanju ni mogoče poročati o nadaljnjem napredku.

Zdi se tudi, da se je tihotapljenje blaga prek zelene črte zmanjšalo, a je še vedno dokaj razširjeno.

Na splošno se ugotavlja, da Uredba o zeleni črti še naprej zagotavlja delujočo osnovo, na podlagi katere lahko osebe in blago prehajajo z območij pod vladnim nadzorom Republike Ciper in na ta območja. Komisija bo še naprej spremljala izvajanje Uredbe.

[22] Program EU za tehnično pomoč in izmenjavo informacij.